

המלחמה נמשכת

פועלים ושומרים

הרעב וחוסר העבודה פגעו תחילה בפועלים שהסתובבו בארץ, אנשי הعليה השנייה, רובם חסרי בית ותלוים ביום העבודה. כלומר, אם הייתה עבודה, היה לחם לאכול אותו יום. לא הייתה עבודה - נותר הבחוור רעב. מרכז פועלי הגליל פנה אל קלוריסקי בבקשת לחתת תעסוקה לפועלים. קלוריסקי נענה, וקובצת בחורים הגיעו למטרולה, והוא העסיק אותם בעבודות יזומות. מניין לקח מימון לעבודות אלה אינו יודע. היו עובדים בהכשרת קרקע בחמארה - עקרות שרכי סדריות, ובניקוי שטח היישוב הישן של הדרוזים למטרולה,¹⁸ פינוי אבני החושות ובניית טרסות מהן. כאן הייתה תכנית לבניית "סנטוריום" בעtid.

כך נספו אליו, נוער המושבה, פועלי הגליל שרכיבו אותן סביבם. ערבים היו הבחוורים יושבים בחדרים שלהם לצד בית הכנסת, שרים ומנגנים. אני אהבתו לשבת שם בצד, בחושך, ולשמוע את הנגינות שלהם. היו הרבה שירים רוסיים ושירים ביידיש.

אני זכר חלק מהשירים, על בחורי ישיבה בגולה וחיהם הקשיים:

מאי קא משמע לו הגשם?
הטיפות נזלות על החלון כמו דמעות,
החוורף מגע ואין לו מגפים,
ואין לו קופטה להתכסות.

מאי קא משמע לו מיין לעבען, החיים שלי?
מה הוא משמע לי?
נס הזמן זה עובר,
לאכול "ימים" ולבלוע דמעות
לשכוב על הספסל הקשה
להמית את העולם. זהה
ולחכות לעולם הבא.